

Informační systém evidence obyvatel

Informační systém evidence obyvatel, upravený zákonem č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, patří mezi základní informační systémy veřejné správy a jeho účelem je zpracovávání údajů o obyvatelích České republiky, např. shromažďování a uchovávání těchto údajů a jejich poskytování oprávněným uživatelům. Správcem informačního systému evidence obyvatel je Ministerstvo vnitra.

1. Obsah informačního systému evidence obyvatel

V souladu s ustanovením § 3 odst. 3 a 4 zákona o evidenci obyvatel jsou v informačním systému evidence obyvatel vedeny údaje o:

- a. státních občanech České republiky (dále jen „občanech“), a to údaje v rozsahu:
 - 1) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
 - 2) datum narození,
 - 3) pohlaví,
 - 4) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát narození,
 - 5) rodné číslo,
 - 6) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
 - 7) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu,
 - 8) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
 - 9) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
 - 10) zákaz pobytu, místo zákazu pobytu a doba jeho trvání,
 - 11) rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 12) rodinný stav, datum a místo uzavření manželství nebo partnerství,
 - 13) rodné číslo manžela nebo partnera; v případě, že manžel či partner nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 14) rodné číslo dítěte; v případě, že dítě nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 15) o osvojeném dítěti údaje v rozsahu stupeň osvojení, původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo, datum a místo narození, rodná čísla osvojitelů, datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
 - 16) záznam o poskytnutí údajů v rozsahu datum a hodina výjeje a komu byly údaje poskytnuty,
 - 17) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, vede se datum úmrtí a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
 - 18) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den úmrtí,
- b. cizincích s povolením k pobytu na území České republiky a cizincích, kterým byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany, a to údaje v rozsahu:
 - 1) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
 - 2) datum narození,
 - 3) pohlaví,
 - 4) místo a stát narození; u cizince, který se narodil na území České republiky, místo a okres narození,
 - 5) rodné číslo,
 - 6) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
 - 7) druh a adresa místa pobytu,
 - 8) číslo a platnost povolení k pobytu,
 - 9) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
 - 10) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
 - 11) správní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
 - 12) rodinný stav, datum a místo uzavření manželství nebo partnerství,
 - 13) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo partnera; v případě, že manžel či partner nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 14) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo dítěte, v případě, že dítě nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 15) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
 - 16) o osvojeném dítěti údaje v rozsahu stupeň osvojení, původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo, datum a místo narození, rodná čísla osvojitelů, datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
 - 17) vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
 - 18) záznam o poskytnutí údajů v rozsahu datum a hodina výjeje a komu byly údaje poskytnuty,
 - 19) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, vede se stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
 - 20) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den úmrtí,
 - 21) jméno, popřípadě jména, příjmení:
 1. zletilého nezaopatřeného dítěte cizince s povolením k pobytu na území České republiky,
 2. nezletilého cizince, který byl cizinci s povolením k pobytu na území České republiky nebo jeho manželou rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem s povolením k pobytu na území České republiky nebo jeho manželkou osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželkou jeho poručníka je cizinec s povolením k pobytu na území České republiky,
 3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, které se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s povolením k pobytu na území České republiky,
 4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,

5. rodiče nezletilého cizince, kterému byl udělen azyl podle zvláštního právního předpisu, a jeho rodné číslo; v případě, že cizinci nemají přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.

V informačním systému evidence obyvatel se o všech údajích rovněž zpracovávají jejich změny.

2. Zpracovatelé a uživatelé údajů v informačním systému evidence obyvatel

Zpracovatelé údajů vedených v informačním systému evidence obyvatel v zákonem stanoveném rozsahu jsou Ministerstvo vnitra, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a ohlašovny, tj. v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň úřady městských částí nebo městských obvodů, pokud tak stanoví statuty těchto měst, a na území vojenských újezdů újezdní úřady.

Uživatelé údajů vedených v informačním systému evidence obyvatel v zákonem stanoveném rozsahu jsou:

- a. Ministerstvo vnitra (§ 3 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel),
- b. kraje a krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obce a obecní úřady (§ 3a, 4 a 5 zákona o evidenci obyvatel),
- c. Ministerstvo zahraničních věcí (§ 8 odst. 10 a 11 zákona o evidenci obyvatel),
- d. subjekty, které získávají osobní údaje podle zvláštních právních předpisů nebo stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána,
- e. obyvatelé (§ 8 odst. 3 a 4 zákona o evidenci obyvatel).

3. Žádost o poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel

V souladu s ustanovením § 8 odst. 3 a 4 zákona o evidenci obyvatel poskytuje Ministerstvo vnitra nebo krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a ohlašovny územního obvodu místa trvalého pobytu písemně údaje vedené v informačním systému evidence obyvatel k osobě žadatele. Zažádat o poskytnutí údajů z informačního systému může obyvatel starší 15 let (údaje o osvojení lze poskytnout až po dovršení 18 let), za obyvatele mladšího 15 let a za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena, zákonný zástupce.

Žádost o poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel musí mít písemnou podobu (k jejímu podání lze využít tiskopis „Žádost o poskytnutí údajů z informačního systému“, dostupný u orgánů příslušných k poskytování údajů), a musí obsahovat:

- a. jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b. rodné číslo,
- c. číslo občanského průkazu, cestovního dokladu, průkazu o povolení k pobytu pro cizince nebo průkazu povolení k pobytu azylanta,
- d. adresa místa trvalého pobytu občana nebo místa pobytu cizince.

Žádost musí být opatřena úředně ověřeným podpisem - tato povinnost neplatí, pokud žadatel předloží doklad totožnosti a žádost podepíše před orgánem příslušným k poskytování údajů.

Poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel podléhá zpoplatnění ve výši 50,- Kč.

4. Kontrola údajů v informačním systému evidence obyvatel, odpovědnost za škodu

Ministerstvo vnitra odpovídá za přesnost, úplnost a aktuálnost údajů vedených v informačním systému evidence obyvatel. Ostatní ministerstva, jiné správní úřady, soudy, právnické osoby a obyvatelé jsou povinni mu poskytnout k plnění tohoto úkolu potřebnou součinnost.

V případě důvodných pochybností může obyvatel požádat Ministerstvo vnitra, krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze úřady městských částí určené Statutem hlavního města Prahy, o prověření správnosti údajů vedených v informačním systému evidence obyvatel k jeho osobě a o provedení jejich opravy či doplnění tak, aby byly přesné a odpovídaly aktuálnímu stavu (§ 8a odst. 3 zákona o evidenci obyvatel). Prověření a oprava či doplnění údajů v informačním systému evidence obyvatel nepodléhá zpoplatnění.

Není-li žádosti o prověření správnosti údajů, o provedení jejich opravy nebo doplnění vyhověno, má obyvatel v souladu s ustanovením § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, právo obrátit se na Úřad pro ochranu osobních údajů. Podání žádosti nevylučuje, aby se obyvatel obrátil se svým podnětem na Úřad pro ochranu osobních údajů přímo.

Vznikne-li obyvateli v důsledku zpracování jeho údajů v informačním systému evidence obyvatel jiná než majetková újma, postupuje se při uplatňování jeho nároku podle zvláštního zákona (§ 13 občanského zákoníku).

Za porušení povinností uložených zákonem v rámci zpracování údajů, a to jak u Ministerstva vnitra jako správce informačního systému evidence obyvatel, tak u zpracovatele, odpovídají tyto subjekty společně a nerozdílně.